

Notem a més *oró* [uó] 'gramínea molt punxeguda que creix a la muntanya, *Festuca eskia*' (recollit per JCoromines a Setcases, Vall de Campr., 1936), herba que es coneix als Pirineus més generalment amb el nom de *géspet* o *géspit*; reapareix com a *arroú* en el territori gascò, a Arrens i Estaing (Vall d'Azun) (Rohlfs, *Le Gascons*, § 419, p. 102); Rohlfs fa constar que a Ariège es diu *gispét*, que és variant de *gesp*, *yesp*, que predomina en gascò (veg. Ségué, *Les Noms pop. des plant. dans Pyr. centrals*, Bna. 1953, § 321, p. 129). Rohlfs posa aquest mot en la llista d'altres noms rars o peculiars al gascò, els quals ell s'inclina a considerar pre-llatins; però pot ser perfectament derivat de l'anterior.

¹ Ha continuat en l'italià *orrio*, log. *orriu*, oc. *orri* (PDPF; Mistral duu *orri*, *ouèrri*, *uèrri* etc., «grenier à blé», «réservoir ou compartiment d'un grenier», «sorte d'auge où l'on dépose les olives, avant de les mettre sous la meule», «vivier où l'on tient du poisson»; notem, a més, el bearn. *orri* «cabane de berges», «lieu où il y a des cabanes», Palay); cast. ant. *orrio* 'graner' (1092; Berceo), avui ast. *orru*; *hórreo* és vella i arrelada construcció rústica a Galícia (DECH III, 398-399a, s. v. *hórreo*; REW, 4186); ben representat en la toponímia portuguesa (Silveira, *RL* xxxii, 246-8); *orrio* 'graner' també devia ser comú en arag. ant. com ho suggereix la seva presència en *Vidal Mayor*, ed. Tilander, II, 485. — ² Aquesta variant molt probablement es va produir en la locució adverbial *e(n) orri* que alternava amb *a orri*. — ³ Cf. *AlcM* duu *norri* amb el sentit de 'trull, pedra grossa amb què es molien les olives', com a mot usat a l'Emp., afegint-hi l'ex. de 1523 com a un testimoni. Interessa l'expressió següent que dona com a usual a Llofriu: *semblar una perxa de norri* 'ésser una persona molt alta i prima'. — ⁴ Aquesta variant, que trobem també en un doc. de 1467 (veg. el cos de l'article, supra), continua avui a Eivissa. És una continuació d'HORREUM amb la -u conservada: comp. el topònim *Orrius*, nom d'un poble del Maresme, que JCoromines reunia a HORREUS (*Estudis Top. Cat.* II, p. 35, n. 16). — ⁵ Notem a més l'ús de la locució *en orris* que el PSW cita del *Péage de Tarascon*: «Empero si el navei avia blat de II pariers (= menes?) o de plus e caschun avia xx saumadas o plus *en orris*, pagua caschun v s.»; no és gens clar però si hom s'hi refereix a diferents compartiments de la nau o si es tracta de l'expressió *en orris* amb el seu sentit nàutic. — ⁶ «L'home que perd la dignitat de la seva existència --- és un mal negociant que *tira en orris* el tresor inegotable que havia sigut creat per a ell estant al ventre de sa mare» (*Vida Aust.*, 3.ª ed., p. 91.13; O. C., 685b30), «Les cases i els olivets i les vinyes --- que tantes generacions de paguesos havien aplevat per al meu benestar se n'havien anat *en orris*» (*De plaer*, en O. C., p. 647a). — ⁷ Per exemple en el tortosí Vergés Paulí: «un dia me'n pujo al pis de dalt de tot, a l'algorfa plena allavons de blat, *tirat en orri*» (*Espurnes Llar* v, 16), i en una obra de Joan Segura (Sta.

Col.Q.): «--- anch que faltés ni quinze dies ni un mes, la casa no *aniria* per res *enborres* [sic]» (*A estones perdudes*, p. 194). — ⁸ Fou anotat per Coromines (1898) a Llers: *en orri* 'de qualsevol manera', *anar en orri* 'anar a rodar una cosa, perdre's, o gastar-se molt'. — ⁹ Fou usat pel mall. Mn. A. Alcover: «tenen por que tot l'entusiasme que hi havia per tal Obra, se'n *vaja en orri*» (BDLC VI, 1910, 95); Pérez Cabrero dona com a propi d'Eivissa *norriu* «graner». — ¹⁰ Escrig-Llombart, MGadea, i *Vocab. Cèràmica Manises*, p. 140, duen a *orri* 'sense ordre, sense compte', Valor-Giner ho confirmen. — ¹¹ Notem l'ex. del tort. Vergés Paulí: «Poble de la Santa Cinta, / tens oliveres *en horri*, / Cel i terra 't donen fruit, / per a sê una bassa d'oli» (*Espurnes Llar* v, 165). — ¹² Sobre l'extensió del tipus d'edifici que eren els *orris* i les raons del pas semàntic de 'graner' a 'cabana de fer formatges', veg. Krüger, *HPyr.* A, vol. I, 66. — ¹³ Es tracta de noms no gaire fossilitzats en la toponímia en llocs on existien *orris* antigament o continuen avui en existència: *L'Orri Vell* Encamp, And. (JCoromines, *Est. Top. Cat.* II, p. 7, però s'hi fa constar que aquest tipus d'edifici és rar a Andorra) i a Farrera (Alt Pallars, registrat el 1933); *Els Orris del Catllar* són unes pletes en l'entreforc del capdamunt de la Coma del Catllar (a Vilallonga de Ter, 1935); *Orri de Tonet*, *Pila de l'Orri Vell* a Seurí (Pallars), 1963; nom molt repetit al terme de Llessui: *Orri de Macià*, *l'Orri Vell*, *Orri de Faurit* (1963), i hi ha *l'Orri d'Andreu* a Osseja (Cerd., 1958), *l'Orri de Mascard* a Borén (Alt Pallars), 1963; *l'Orri de Rugé(r)* al terme de Taüll (hi ha Casa de Ruger en aquest poble), i prop d'aquest, *l'Orriet*. Són nombrosos els paratges anomenats *Font de l'Orri*: a Ars (Alt Urg.) i a Envall, Guiró, Espui, i en altres pobles, fonts que evidentment proporcionaven aigua als orris; *Font de l'Orriet* a Osseja (Cerd.). — ¹⁴ A Taüll (Conca de la Ribag.) li van dir a JCoromines molt espontàniament que *orri* era 'clos dalt de la muntanya per munyir les ovelles' (1971). — ¹⁵ Per exemple a Borén (Alt Pallars), 1963. — ¹⁶ En una carta escrita a l'editor del «Destino» (18-v-57) des de Sort, un lector feia constar que *orri* en aquest sentit s'usa al Pallars Sobirà, i que hom diu: «Ja heu començat *l'orri*?», «Com vos va *l'orri*?» — ¹⁷ *AlcM* cita del vallespirenc Casaponce: «És un formatge *d'orri*, un ver menjar de reynan»; veg. també *orria* (infra).

Orria, *orriaire*, *orriells*, *orrier*, *orrioler*, *orri* (en ~), *òrriu*, V. *orri* *Orro*, adj. com en *vi orro*, *oró*, V. *orri* *Orrupte*, V. *rompre* *Ors*, V. *ós* *Ors* (nàut.), V. *orsa*

ORSA, mot nàutic mediterrani d'origen incert, potser del verb *orsar* 'navegar contra el vent' i aquest d'un ll. vg. *ORTIARE 'aixecar', derivat d'ORIRI id. □ 1.ª doc.: S. XIII.

Per a la història d'aquest mot és fonamental l'article *orza* del DECH (IV, 313-17a), el qual reproduïm